

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

שטייגן

יענקי איז געווען א גלייכער אינגל. זיין ווארט איז א ווארט, אן קיין הסברים און פשט'לעך. ער האט געזאגט וואס ער האט געזען אן עס אויפבלאזן און פארגרעסערן, ער האט פארשטאנען וואס ער האט פארשטאנען און נישט מער. אלע האבן געוואוסט: יענקי איז א קינד אויף וועמען מען קען זיך פארלאזן, ער האט נישט קיין פשט'לעך און דריידלעך....

עס האט נישט גענומען קיין סאך צייט, און יענקי איז געווארן דער ממונה צו פארהערן די חברים משניות בעל פה. נאך וואס דער מלמד האט געזען אז אנדערע קינדער וואס פארהערן זיך זענען מרמז און זאגן אויס פאר זייערע חברים וואס זיי פארהערן, האט ער געוואוסט אז 'נאר יענקי' איז א גלייכער און ער איז פאסיג צו ווערן געשטעלט אלס בוחן ביי הפסקה. יענקי האט אריינגעקוקט אין די משניות. די קינדער האבן זיך פארהערט שנעל איין פרק און נאך א פרק. ער האט זיך אויך נישט גרויס געהאלטן מיט זיין שטעלע; פארהערט, ער האט געשמייכלט צו אלעמען מיט ליבשאפט, און אלעמאל געהאט א גוט ווארט פאר יעדן אינגל.

עטליכע חדשים זענען אריבער. יענקי וואס האט פארהערט אסאך תלמידים פיל מסכתות, האט אויך אנגעפאנגען צו קענען משניות בעל פה (!) יא יא אלע זענען געווען שאקירט און איבעראשט צו זען ווי יענקי דער פשוט'ער תמים קען פארשטייט, און פארהערט זיך אפילו. קינדער וואס האבן נאך נישט פארשטאנען די מחלוקת פון די תנאים, זענען צוגעקומען צו יענקי אים צו פרעגן פשט פון די משניות, און פון אים האבן זיי געהערט די גאנצע משנה פון אנהייב ביזן סוף אויף א קלארע פשוט'ע און מסודר'דיגע אופן. ארום אים איז קיינמאל נישט געווען א מצב און טומל, אבער עס איז געווען קלאר פאר אלע קינדער אז מען קען זיך לערנען פון יענקי וויאזוי צו פארשטיין א משנה מיט א גלייכקייט און קלארקייט.

דער תם איז געגאנגען מיט זיין גראדקייט און תמימות, און געווארן דער מיניסטער פון שטאט. דאס פירן די שטאט איז געווארן אינגאנצן לויט זיין באפעל, און מיט די צייט האט אים דער קעניג געמאכט אלס מיניסטער איבער אלע מיניסטארן!

לאמיר צוריקגיין צו די חברים אין כּתה יענקי און שאול.

ביי חזרה, איז יענקי צוגעגאנגען צום מלמד מיט א שאַלע. גייענדיג צו זיין פלאץ, האט ער אויפגעהויבן א בלאט פון די ערד, ער האט אריינגעקוקט דערין, און זיינע אויגן האבן אויסגעשטארצט פון קנאה.

די גאנצע סוגיא איז געווען דארטן אויפגעשריבן אין מסודר'דיגע שורות מיט א קלארע און ליינבארער שריפט. אויף יעדע שאַלע איז געשטאנען א נומער, אויף א קושיא איז געשטאנען אז עס איז א קושיא. די ראיות זענען געשריבן געווארן מיט א גרינע קאליר, די תשובות און תירוצים מיט א בלויע קאליר. עס האט אים זייער וויי געטון דאס צו זען. "וואו בין איך, און וואו זענען מייע חברים. אין די צייט וואס נעמט מיר צו פארשטיין די חילוק צווישן א שאַלע און א קושיא, צווישן א משנה און א ברייתא, האלטן שוין מייע חברים ביי מפרשים, זיי גייען אויפן וועג פון די שארפע למדנים. אלכסנדר האט טיפע חידושים, יאסעלע האט ראיות פון אנדערע גמרות, יצחק זאגט נאך די גאנצע סוגיא מסודר דעטאל נאך דעטאל, און איך - אי-אוי-אוי...."

אבער גלייך האט ער זיך געכאפט. ער האט שטארק פארמאכט זיין האנט, און גערעדט צו זיך אליינס: "יענקי, דו ביסט שטארק! גיי ווייטער אויף זיין וועג, פריי דיך מיט דייערע ידיעות! יעצט האסטו געפרעגט זיין מלמד א שאַלע, און דו האסט שוין פארשטאנען די צווייטע שאַלע. דו קענסט זיך זעצן דאס אפשרייבן. פרוביר אז עס זאל זיין א קלארע שריפט..."

ספּוּרִי מַעֲשִׂיּוֹת מִשָּׁנִים קִדְמוֹנִיּוֹת

מַעֲשֵׂה ט' - פּוֹן דֶּער חָכָם מִיטֵן תָּם (5)

נָאָר עַר הָאָט זײַךְ גִּפְּרִיט מִיט זײַן תְּמִימוֹת אַזױ ווי פֿריר. און עַר הָאָט גִּפְּרִיט דִּי מְדִינָה מִיט תְּמִימוֹת מִיט אַמֶּת. און מִיט יוֹשֶׁר. און עַר הָאָט קיין שׁוּם פֿאַלְטֶשְׁקִיט און קיין עוֹלָה נִיט גִּטָּאן קײנעם.

און אויף פֿיריכץ פֿון אַ מְדִינָה. באַדאַרף מֶען קיין גְּרוֹיסן שִׁכָּל און קיין חֲכָמוֹת נִיט. נָאָר יוֹשֶׁר און תְּמִימוֹת. אַז סֶע זַענען גִּקוּמָען צוויי מֶענטֶשֶׁן זײַךְ לֵאדִין פֿאַר אַיִם. הָאָט עַר גִּזְאָגט דו בִּיסט זַפֿאַי און דו בִּיסט חַיִּיב. אַזױ ווי זײַן תְּמִימוֹת און זײַן אַמֶּת איז גִּוּעֵן. אָן אַ שׁוּם רַמָּאוֹת און אָן פֿאַלְטֶשְׁקִיט. און אַזױ הָאָט עַר אַלץ גִּפְּרִיט מִיט אַמֶּת. הָאָט אַיִם דִּי מְדִינָה זײַער לִיב גִּיהָאט. און עַר הָאָט גִּיהָאט גִּטְרִיעַ יוֹעֲצִים וואס זײ הָאָבן אַיִם לִיב גִּיהָאט פֿאַמֶּת. און מַחֲמַת לִיב־שֶׁאִפֶּט. הָאָט אַיִם אַיַנער אַיִן עֲצָה גִיגֶעבֶן. באַשֶׁר דו וועסט זײַךְ בְּוודֶאִי מוֹזֵן קוּמָען פֿאַר דֶּער מֶלֶךְ. ווארין עַר הָאָט זײַךְ שׁוֹיֵן נָאָךְ דִּיר גִּישִׁיקט. און ווידער. דֶּער סֶדֶר איז. אַז אַ גוֹבִירְנִיר מוֹז קוּמָען פֿאַר דֶּעם מֶלֶךְ.

בְּכֵן. כָּאטֶשֶׁע דו בִּיסט זײַער עָרְלִיךְ. און דֶּער מֶלֶךְ וועט אִין דִּיר נִיט גִּפְּינען קיין שׁוּם פֿאַלְטֶשְׁקִיט. אִין דײַן פֿיריכץ דִּי מְדִינָה. פֿון דַּעסְטוועגִין פֿאַרט סֶע איז אַפֿער דֶּער סֶדֶר פֿון דֶּעם מֶלֶךְ. אַז עַר שְׁמוּסֶט. אַז אִין דִּי רִייד גִיט עַר אַרײַן אִין דֶּער זײַט. און הִיבֶט אָן שְׁמוּסִין חֲכָמוֹת און לְשׁוֹנוֹת.

בְּכֵן. איז שײַן. און סֶע איז דֶּער דֶּרֶךְ אַרְץ אַז דו זאַלֶסט אַיִם קענען עֲנַפֿערִין. אַיפֿער דֶּעם איז רַעכט אַז אַיִךְ זאַל דײַךְ אויס לַעֲרַנען חֲכָמוֹת און לְשׁוֹנוֹת. איז דָּאס גִּפְּעֵלִין דֶּעם תָּם.

דֶּער ווײַל הָאָט מֶען דַּעַרְלֶאנְגט צוּם מֶלֶךְ מִסִּירוֹת אויף דֶּעם גוֹבִירְנִיר. באַשֶׁר עַר טוט פֿאַלְטֶשְׁקִיט. הָאָט דֶּער מֶלֶךְ אַיִם מַעֲבִיר גִּוּעֵן (פֿלומֶר אָפּ גִּזְעֶצֶט) הָאָט זײַךְ דֶּער מֶלֶךְ מַיִשֵּׁב גִּוּעֵן. סֶע איז גוט אַז סֶע זאַל זײַן אַ גוֹבִירְנִיר אַ פֿראַסְטִי מֶענטֶשׁ דֶּהיינו אַ תָּם. ווארין אַ תָּם וועט פֿירן דִּי מְדִינָה מִיט אַמֶּת און מִיט יוֹשֶׁר. מַחֲמַת עַר ווײַסט נִיט קיין חֲכָמוֹת און קיין הַמְצָאוֹת.

איז דֶּעם מֶלֶךְ גִּפְּעֵלִין אַז עַר זאַל מאַכִין דֶּעם תָּם (דֶּהיינו דֶּער תָּם וואס עַר איז דֶּער חֶבֶר פֿון דֶּעם חָכָם וואס דֶּער מֶלֶךְ הָאָט נָאָךְ אַיִם גִּישִׁיקט) פֿאַר אַ גוֹבִירְנִיר. הָאָט דֶּער מֶלֶךְ גִּישִׁיקט אַיִן אוקאז. אַז דֶּער תָּם וואס עַר הָאָט נָאָךְ אַיִם גִּישִׁיקט. זאַל עַר ווערן גוֹבִירְנִיר.

און דֶּער תָּם מוֹז פֿאַרִין דוֹרְךְ דֶּער שְׁטאַט פֿון דֶּער גוֹבִירְנִיא. בְּכֵן זאַל מֶען זײַךְ שְׁטַעלִין אויף דִּי טויערִין פֿון דֶּער שְׁטאַט. אַז תִּיכֶף ווי דֶּער תָּם וועט אָן קוּמָען. זאַל מֶען אַיִם פֿאַרְהאַלְטֵן. און מֶען זאַל אַיִם אָפֿגֶעבִין דִּי טֶשִׁין אַז עַר זאַל זײַן גוֹבִירְנִיר.

הָאָט מֶען אַזױ גִּטָּאן. און מֶען איז גִּישְׁטאַנען אויף דִּי טויערִין און תִּיכֶף ווי עַר איז דוֹרְךְ גִּפֿאַרִין. הָאָט מֶען אַיִם פֿאַרְהאַלְטֵן.

און מֶען הָאָט אַיִם גִּזְאָגט אַז עַר איז גִּוּוּאָרִין גוֹבִירְנִיר. הָאָט עַר גִּפֿרַעגֶט. נָאָר אָן לִיצְנוֹת. הָאָט מֶען אַיִם גִּיעֲנַפֿערֶט. אַוּודֶאִי אָן שׁוּם לִיצְנוֹת. איז דֶּער תָּם גִּוּוּאָרִין תִּיכֶף גוֹבִירְנִיר בְּתוֹקָף וַעֲזוֹז.

און הִינֵט אַז דָּאס מֶזֶל הָאָט זײַךְ אַיִם שׁוֹיֵן אויף גִּיהוּיבֵן. און מֶזֶל מַחֲכִים (דֶּהיינו דָּאס מֶזֶל מַאכְט קְלוֹג) הָאָט עַר שׁוֹיֵן גִּיקְרִיגֵן אַבִּיסָל הַבֶּנֶה (דֶּהיינו פֿאַרשְׁטאַנד) פֿון דַּעסְט וועגִין פֿאַרט הָאָט עַר גָּאָר נִיט גִּינוּצט מִיט זײַן חֲכָמָה.

האט ער זיך מיישט גיווען. וואס איירט עס מיך אז איך וועל מיך לערנען חכמות און לשונות. האט ער זיך גילערנט און האט מקבל גיווען חכמות און לשונות. איז אים תיכף גיקומען אויף דעם זין דער חכם זיין חבר האט אים גיזאגט. אז סע איז ניט גימאלט בשום אופן. אז ער זאל קומען אויף זיין חכמה. האט בין איך שוין גיקומען אויף זיין חכמה. (און פון דעסט וועגן כאטשע ער האט שוין גיוואוסט חכמות. האט ער גאר נט גינוצט מיט די חכמות. נאר ער האט זיך גיפירט מיט זיין תמימות אזוי ווי פרייר).

דער נאך האט דער מלך גישיקט. אז דער תם דער גוברנר זאל צו אים קומען. איז ער צו אים גיפארין. האט דער מלך פרייר גישמוסט מיט דעם תם פון דעם פיריכץ פון דער מדינה. איז ער דעם מלך זייער וואויל גיפעלין. ווארין דער מלך האט גיזעהן. אז ער פירט מיט יושר און מיט גרויס אמת אן א שום עולה און גאר אן פאלטשקייט.

נאך דעם. האט דער מלך אנגיהויבן צו שמוסן חכמות און לשונות. האט אים דער תם גיענפערט אזוי ווי מען באדארף. איז דאס דעם מלך נאך בעסער גיפעלין. דער מלך האט גיזאגט. איך זעה. אז ער איז אזוי א חכם און פירט זיך פארט מיט אזוי א תמימות. איז ער דעם מלך זייער זייער וואויל גיפעלין.

האט דער מלך אים גימאכט פאר א מיניסטער איבער אלע מיניסטארים. און דער מלך האט גיהייסן מע זאל אים אפגעבין א באזונדערע שטאט וואס דארט זאל ער זיצן. און האט גיהייסן אז מען זאל אים אויסמויערן זייער שיינע מויערן אזוי ווי סע קער צו זיין. און האט אים גיגעבן אכתב אויף דעם אז ער זאל זיין מיניסטער.

איז אזוי גיווען מען האט אים אויס גימויערט זייער וואוילע מויערן שיינע. אין דעם אורט וואס דער מלך האט גיהייסן און ער האט אפגינומען די גדולה בתוקף.

דער חכם,

אז סע איז אים אן גיקומען דער בריוו פון דעם

מלך.

האט ער גיענפערט צו דעם חכם וואס ער האט גיבראכט דעם בריוו. ווארט. און נעכטיג דא איבער. וועלין מיר איבער שמוסין. און מיר וועלין זיך מיישט זיין. אויף דער נאכט האט ער גימאכט אויף אים א גרויסע סעודה. אין דעם עסן האט דער חכם (דער חבר פון דעם תם) אן גיהויבן צו קלוגן און צו קלערין מיט זיין חכמה און זיין פילוסאפֿיא.

און האט זיך אן גירופן און האט גיזאגט. וואס קאן דאס באטייטן. וואס אזוי א מלך זאל שיקן נאך אזוי א קליינעם מענש ווי איך בין. וואס בין איך עס. אז דער מלך זאל שיקן נאך מיר. וואס טייטש. אזוי א גרויסער מלך וואס ער האט אזוי א ממשלה און אזוי א גדולה. און איך אזוי קליין ווי איך בין א קעגין אזוי א גרויסען מלך. נא ווי גישיקט זיך דאס אין שכל אז אזוי א מלך זאל שיקן נאך מיר.

איך זאל זאגן מחמת מיין חכמה. האט ער נאך מיר גישיקט. וואס טרערף איך אן אקעגן דעם מלך. האט דען דער מלך קיין חכמים ניט. און דער מלך אליין איז זיך אויף בוודאי א גרויסער חכם. און וואס איז דאס. אז דער מלך זאל נאך מיר שיקן. און ער האט זיך דרויף זייער זייער פארוואונדערט.

לאמיר זיין פאר הערן

די ניינטע מעשה - דער חכם און דער תם (5)

- ☐ ער האט געלערנט נאר לשונות און חכמות.
- ו. פאר וואס איז זייער געפעלן דער תם פארן מלך?
- ☐ ווייל ער פירט מיט גרויס אמת און א קיין שום עוולה
- ☐ ווייל ער איז א חכם, און פירט זיך מיט תמימות.
- ☐ ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- ז. וואס האט דער מלך געמאכט פארן תם?
- ☐ פאר א שר האוצרות.
- ☐ ער האט איבער געגעבן זיין פלאץ.
- ☐ פאר א מיניסטער איבער אלע מיניסטערס.
- ח. וואס האט דער מלך געהייסן מען זאל בויען פארן תם?
- ☐ מען זאל אים בויען א שיינע פאלאץ.
- ☐ מען זאל אים בויען א פריוואטע שטוב.
- ☐ מען זאל אויסמויערן זייער שיינע מויערן.
- ט. האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?
- ☐ איינמאל
- ☐ צוויימאל
- ☐ איך האב געוואלט

- א. וועלכע נאך שליחות האט דער קעניג געשיקט צום תם?
- ☐ ער האט אים געשיקט א קאנווערט מיט געלט.
- ☐ ער זאל ווערן א גאבירניר.
- ☐ ער זאל שנעל קומען צום קעניג'ס פאלאץ.
- ב. ווי אזוי האט דעם תם באקומען אביסל פארשטאנד?
- ☐ ווייל ער האט אנגעהויבן צו לערנען חכמות.
- ☐ ווייל זיין חבר דער חכם האט עס אויס געלערנט.
- ☐ ווייל זיין מזל האט זיך אים שוין אויף געהויבן, און מזל מאכט קלוג.
- ג. ווי אזוי האט דער תם געפירט די מדינה?
- ☐ מיט תמימות, מיט אמת און מיט יושר.
- ☐ מיט חכמה און מיט גלוגשאפט.
- ☐ מיט ישוב הדעת.
- ד. האט די מדינה ליב געהאט דער תם?
- ☐ זיי האבן אים ליב געהאט.
- ☐ זיי האבן אים פיינט געהאט.
- ☐ זיי האבן אים זייער ליב געהאט.
- ה. האט דער תם געלערנט צום סוף חכמות?
- ☐ יא.
- ☐ ניין.

טיפער געטראכט

וועלכע זאכן וואס איז אין די מעשה פון די וואך, האט דער רבי געבעטן מען זאל זיך זייער דערווייטערן דערפון?

און ביי וואספארא נאך מעשיות ווערט עס אויך דערמאנט?

תשובות אויף די מעשה פון דער חכם מיטן תם (4)

וויפל מאל ווערט דערמאנט אין די מעשה "תם"? 31

ווער פלעגט לויפן? דער תם ווער האט זיך מייסב געווען? דער אלך ווער איז געפארן? די שלוחים

פון דער אלך ווער האט אויס געלאכט? דער חכם ווער איז זייער פריילאך געווען? דער תם

דעם רבינ'ס
אעשיות

להתודע ולהגלות אז איטלעכס ווארט וואס דא שטייט אין דעם הייליגן ספר, איז 'קודש' קדשים', לוטער 'סודות' התורה. מען זאל נישט מיינען: "אז דאס זענען חס' ושלום פראסטע מעשיות!"

צו ענטפערן בחינות און אריינגיין אינעם גורל, 02-5333372 צו באקומען דעם גליון אין מייל - m025345040@gmail.com